

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

Publiskojamā versija

L Ē M U M S

Rīgā

2003. gada 26. septembrī

Nr. 44

(Prot. Nr.31, 4.§)

Par tirgus dalībnieku apvienošanos

Lieta Nr. 393/03/05/06

Par SIA "Massonyx Ltd." ziņojumu
par apvienošanos

Konkurences padome 2003. gada 9. jūlijā saņēma Latvijas Republikā reģistrētās sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Massonyx Ltd." (turpmāk - Massonyx) ziņojumu par apvienošanos (turpmāk - Ziņojums), kas noformēts saskaņā ar Ministru kabineta 20.01.2003. noteikumiem Nr. 22 "Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos", *izņemot noteikumus paredzēto publiskā paziņojuma par apvienošanas projektu, kurš tika iesniegts 30.07.2003.* Konkurences padome 30.07.2003. sēdē nolēma (lēmums Nr. 29, prot. Nr. 26, 6. §) uzskatīt par pilnīga Ziņojuma iesniegšanas datumu 2003. gada 30. jūliju, atzīt Massonyx paziņoto darījumu par paziņojamu apvienošanos Konkurences likuma izpratnē un izskatīt Ziņojumu saskaņā ar Konkurences likuma 16. pantu un Ministru kabineta 20.01.2003. noteikumiem Nr. 22 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos”.

Ziņojuma izskatīšanas laikā Konkurences padome saņēma papildu informāciju no Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas, LR Uzņēmumu reģistra, Valsts ieņēmumu dienesta Akcīzes preču pārvaldes, Centrālās statistikas pārvaldes, Latvijas Sašķidrinātās naftas gāzes asociācijas un tirgus dalībniekiem.

Izvērtējot Ziņojumā sniegto un papildus iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

Apvienošanās dalībnieki

1. Massonyx ir Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā reģistrēta uzņēmēj sabiedrība, kuras vienīgais dalībnieks ir Šveicē reģistrēta akciju sabiedrība “Massonyx Ltd.”. Massonyx ir saņēmusi Valsts ieņēmumu dienesta licences degvielas ievēšanai izlaišanai brīvam apgrozījumam (BI Nr. 0100-90437, derīga līdz 29.11.2003.) un naftas produktu (degvielas) mazumtirdzniecībai (BM Nr. 0000000313, derīga līdz 09.03.2006.), Satiksmes ministrijas licenci kravu komercpārvadājumu veikšanai valsts robežās (KV Nr. 02098, derīga līdz 22.02.2005.) un Energoapgādes regulēšanas padomes licences sašķidrinātās gāzes sadalei (Nr. 43026, derīga līdz 07.06.2019.), sašķidrinātās gāzes realizācijai (Nr. 44036, derīga līdz 07.06.2004.) un sašķidrinātās gāzes uzglabāšanai un uzpildīšanai (Nr. 45023, derīga līdz 07.06.2019.). Massonyx galvenie ekonomiskās darbības virzieni saskaņā ar Vispārējo ekonomiskās darbības klasifikāciju un sabiedrības statūtiem ir: rūpniecisko gāzu ražošana (24.11), automobiļu degvielas mazumtirdzniecība (50.50), t.sk. sašķidrinātās gāzes kā automobiļu degvielas imports un mazumtirdzniecība, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība (51.51) u.c.

2. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Latvijas propāna gāze” (turpmāk - LPG) ir Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā reģistrēta uzņēmēj sabiedrība, kuras vienīgais dalībnieks ir a/s “Latvijas gāze”. LPG ir saņēmusi Valsts ieņēmumu dienesta licences naftas produktu (degvielas) ievēšanai izlaišanai brīvam apgrozījumam (BI Nr. 0000000087, derīga līdz 27.04.2005.) un naftas produktu (degvielas) mazumtirdzniecībai (BM Nr. 0000000308, derīga līdz 20.01.2006.), Energoapgādes regulēšanas padomes licences sašķidrinātās gāzes sadalei (Nr. 43001, derīga līdz 09.04.2017.) un sašķidrinātās gāzes uzglabāšanai un iepildīšanai (Nr. 45001, derīga līdz 09.04.2017.), Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas licenci sašķidrinātās gāzes realizācijai (Nr. E 44001, derīga līdz 09.04.2007.). LPG galvenie ekonomiskās darbības virzieni saskaņā ar Vispārējo ekonomiskās darbības klasifikāciju un sabiedrības statūtiem ir: gāzes ražošana, gāzveida kurināmā sadale pa gāzes vadiem (40.20), t.sk. sašķidrinātās gāzes imports, uzglabāšana, uzpildīšana, sadalīšana, tranzīts, realizācija, eksports; automobiļu degvielas mazumtirdzniecība (50.50), t.sk. sašķidrinātās gāzes kā automobiļu degvielas imports un mazumtirdzniecība; cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība (51.51), t.sk. sašķidrinātās gāzes kā automobiļu degvielas vairumtirdzniecība; ēku vispārējā būvniecība un inženiertehniskie darbi (45.21), t.sk. ārējo un iekšējo gāzes apgādes sistēmu un gāzes transporta sistēmu būvmontāžas darbi; sanitārtehniskie darbi (45.33), t.sk. sašķidrinātās gāzes transportēšanas, pārstrādes, uzglabāšanas, sadales, kvantitātes un kvalitātes kontroles iekārtu un ierīču uzstādīšana, ieregulēšana un ekspluatācija; darbība arhitektūras un projektēšanas sfērā un ar to saistīto konsultāciju sniegšana (74.20), t.sk. ārējo un

iekšējo gāzes apgādes sistēmu un gāzes transporta sistēmu projektēšana, būvuzraudzība un vadīšana u.c.

Apvienošanās darījums

3. Apvienošanās paredzēta, Massonyx iegādājoties 100% a/s “Latvijas gāze” piederošo LPG kapitāldaļu. A/s “Latvijas gāze” saskaņā ar 22.11.2002. pieņemto lēmumu pārdot tai piederošās LPG kapitāla daļas slēgtā izsolē 10.03.2003. apstiprināja LPG kapitāla daļu izsoles nolikumu un 26.05.2003. izsoles komisija par uzvarētāju atzina Massonyx. Kapitāla daļu pirkuma līgums (turpmāk - Līgums) tika parakstīts 27.05.2003. Līguma 3. punktā “Pirkuma maksa” ir paredzēts, ka Massonyx ir jāiemaksā pirkuma maksa 10 dienu laikā pēc pozitīva Konkurences padomes lēmuma par paredzēto darījumu pieņemšanas.

Saskaņā ar Konkurences likuma 15. panta pirmās daļas 3. punktā noteikto “Tirgus dalībnieku apvienošanās ir (..) tāds stāvoklis, kad viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku vai citiem tirgus dalībniekiem.” Tātad LPG 100% kapitāla daļu pirkums ir uzskatāms par apvienošanos šā likuma izpratnē, jo darījuma rezultātā Massonyx iegūst izšķirošu ietekmi citā tirgus dalībniekā - LPG. Massonyx un LPG uzskatāmi par apvienošanās dalībniekiem.

Ziņošanas kritēriji

4. Konkurences likuma 15. panta otrajā daļā noteikts, ka “Tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei par to ziņojumu saskaņā ar šā likuma 16. pantu, ja pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

1) apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā ir bijis ne mazāks kā 25 miljoni latu;

2) vismaz viens no apvienošanās dalībniekiem pirms apvienošanās atradies dominējošā stāvoklī konkrētajā tirgū.”

Saskaņā ar Ministru kabineta 20.01.2003. noteikumu Nr. 22 “Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos” IV sadaļu “Apgrozījuma aprēķināšana”, nosakot apgrozījumu, kāds ņemams vērā konkrētajā lietā, ir jāsummē apvienošanās dalībnieku kopējais pēdējā finanšu gada apgrozījums un apgrozījums, kāds ir tiem tirgus dalībniekiem, kam ir izšķiroša ietekme kādā no apvienošanās dalībniekiem vai kuros apvienošanās dalībniekiem ir izšķiroša ietekme. A/s “Latvijas gāze” ir izšķiroša ietekme vienā no apvienošanās dalībniekiem - LPG, bet, ievērojot Ministru kabineta 20.01.2003. noteikumu Nr. 22 “Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos” 13. punktu, “Latvijas gāze”

Akcizētās sašķidrinātās naftas gāzes tirgus

8. Sašķidrināto naftas gāzi, kas rodas kā naftas produktu ražošanas blakus produkts, izmanto gan kā automobiļu degvielu, gan kā kurināmo ražošanas procesiem, apkurei un sadzīvē. Latvijā sašķidrinātā naftas gāze netiek ražota, bet gan importēta no Krievijas, Lietuvas, Uzbekijas, Kazahstānas u.c. valstīm. Uz Latvijas Republikas robežas importētājs deklarē, kāda daļa no importētās gāzes tiks realizēta kā degviela, par kuru saskaņā ar likuma „Par akcīzes nodokli naftas produktiem” 3. pantu un Ministru kabineta 26.01.1999. noteikumiem Nr. 24 „Kārtība, kādā ar akcīzes nodokli naftas produktiem apliek naftas gāzes un pārējos gāzveida ogļūdeņražus” tiek maksāts akcīzes nodoklis Ls 50 apmērā par 1000 kg. Sašķidrinātās naftas gāzes kā degvielas apriti regulē Ministru kabineta 05.09.2000. noteikumi Nr. 311 „Naftas produktu (degvielas) aprites noteikumi”. Licences sašķidrinātās naftas gāzes kā degvielas importam, vairumtirdzniecībai un mazumtirdzniecībai izsniedz un to nosacījumu ievērošanas uzraudzību veic Valsts ieņēmumu dienests. Ievērojot akcīzes sašķidrinātās naftas gāzes atšķirīgo cenu, pielietojumu un aprites kontroli, Konkurences padome secina, ka akcīzes sašķidrinātā naftas gāze ir viens no konkrētās preces tirgiem, kurā kā pakārtotus tirgus var izdalīt minētās gāzes importu, vairumtirdzniecību un mazumtirdzniecību. Minēto iemeslu dēļ konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir Latvijas Republikas teritorija.

9. Ar sašķidrinātās naftas gāzes importu un realizāciju nodarbojas 11 uzņēmēj sabiedrības, kas ir saņēmušas licences naftas produktu (degvielas) ieviešanai izlaišanai brīvam apgrozījumam, t.i., importam un vairumtirdzniecībai. Saskaņā ar VID Akcīzes preču pārvaldes datiem (19.08.2003. Nr. 13.3.2/21085), Ziņojumā sniegto un papildus iegūto informāciju (SIA „Lukoil Serviss” 20.08.2003. Nr. 02/713; SIA „INTER GAZ” 25.08.2003.; SIA „AKSION” 20.08.2003. Nr. 40; SIA „PRO GĀZE” 15.09.2003. Nr. 18/09) akcīzes sašķidrinātās naftas gāzes importu pēdējo trīs gadu laikā raksturo 1. tabulā redzami skaitļi.

Uzņēmēj sabiedrības	2000. gads		2001. gads		2002. gads	
	Apjoms, t	%%	Apjoms, t	%%	Apjoms, t	%%
SIA „Latvijas propāna gāze”	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „Massonyx Ltd.”	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „Massory Ltd.”	-	-	-	-	-	-
Kopā	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „INTER GAZ”	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „AKSION”	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „Lukoil Serviss”	-	-	-	-	(**)	(**)
SIA „PRO GĀZE”	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
Kopā Latvijā	21011,5	100	21539,3	100	25097,5	100

1. tabula

Akcīzes sašķidrinātās naftas gāzes vairumtirdzniecības tirgu pēdējo trīs gadu laikā raksturo 2. tabulā redzami skaitļi.

Uzņēmēj sabiedrības	2000. gads		2001. gads		2002. gads	
	Apjoms, t	% %	Apjoms, t	% %	Apjoms, t	% %
SIA „Latvijas propāna gāze”	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „Massonyx Ltd.”	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „Massory Ltd.”	-	-	-	-	-	-
Kopā	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „INTER GAZ”	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „AKSION”	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „Lukoil Serviss”	-	-	-	-	(**)	(**)
SIA „PRO GĀZE”	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
Kopā Latvijā	16978,40	100	13241,08	100	15800,35	100

2. tabula

10. Akcīzes sašķidrinātās naftas gāzes mazumtirdzniecībai Latvijā nepieciešams saņemt atsevišķu licenci, tādēļ tas var tikt uzskatīts par atsevišķu pakārtotu konkrēto tirgu. Saskaņā ar VID Akcīzes preču pārvaldes datiem, Ziņojumā sniegto un papildus iegūto informāciju (SIA „RusLatNafta” 22.08.2003. Nr. 11-01/54) akcīzes sašķidrinātās naftas gāzes mazumtirdzniecības tirgu pēdējo trīs gadu laikā raksturo 3. tabulā redzami skaitļi.

Uzņēmēj sabiedrības	2000. gads		2001. gads		2002. gads	
	Apjoms, t	% %	Apjoms, t	% %	Apjoms, t	% %
SIA „Latvijas propāna gāze”	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „Massonyx Ltd.”	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „Massory Ltd.”	-	-	-	-	(**)	(**)
Kopā	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „AKSION”	(**)	-	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „RusLatNafta”	-	-	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „Lukoil Serviss”	(**)	-	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „PRO GĀZE”	-	-	-	-	(**)	(**)
Kopā Latvijā	4522,73*	-	20423,19	100	23837,86	100

*VID Akcīzes preču pārvalde uzsākusi šo informāciju apkopot no 01.10.2000.

3. tabula

11. LPG pēdējo trīs gadu laikā ir lielākais akcīzes sašķidrinātās naftas gāzes importētājs un tā tirgus daļa vidēji ir bijusi ap (**)% . Pārējo importētāju tirgus daļas ir ievērojami mazākas. Kopā ar Massonyx tirgus daļa pēdējo trīs gadu laikā pastāvīgi pārsniedz (**)% . Tai pašā laikā blakus minētajām uzņēmēj sabiedrībām veiksmīgi darbojas citas, kuru tirgus daļas ir 10-20%, kas jau pašlaik neļauj LPG, un nākotnē – LPG kopā ar Massonyx, darboties šajā tirgū neatkarīgi no konkurentiem, klientiem un patērētājiem. Arī ienākšana šajā tirgū nav apgrūtināta ar augstām barjerām. Lai varētu uzsākt akcīzes

sašķidrinātās gāzes importu un vairumtirdzniecību, t.i., saņemt attiecīgu VID licenci, saskaņā ar Ministru kabineta 05.09.2000. noteikumu Nr. 311 „Naftas produktu (degvielas) aprites noteikumi” 39. punktu uzņēmēj sabiedrībai nepieciešams vismaz 200 000 latu statūtkapitāls vai tās īpašumā jābūt LR muitas teritorijā normatīvo aktu prasībām atbilstošām stacionārām degvielas uzglabāšanas tilpnēm, tvertnēm, cisternām vai spiedtvertnēm ar kopējo tilpumu ne mazāku par 100 kubikmetriem, kas nedaudz pārsniedz vienai degvielas uzpildes stacijai nepieciešamo apjomu. Arī sašķidrinātās gāzes piegādes avoti nav ierobežoti un ir dažādi – Lietuvā (tuvākais avots – Mažeikū naftas pārstrādes rūpnīca), Krievijā, Kazahstānā, Norvēģijā u.c. Tādēļ Konkurences padome uzskata, ka akcizētās sašķidrinātās naftas gāzes importa tirgus ir atvērts jauniem tirgus dalībniekiem un apvienotajam tirgus dalībniekam nebūs iespējas izmantot savu tirgus daļu dominējošā stāvokļa radīšanai vai nostiprināšanai.

12. Akcīzes sašķidrinātās naftas gāzes vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā LPG, Massonyx un Massory tirgus daļas ne atsevišķi, ne kopā nepārsniedz 40% sliksni un tirgus dalībnieku skaits ir pietiekami liels (mazumtirdzniecībā – 45). Tādēļ Konkurences padome uzskata, ka apvienošanās šajos tirgos neradīs negatīvas sekas konkurencei.

Sadzīves sašķidrinātās naftas gāzes tirgus

13. Atbilstoši likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 2. panta otrajai daļai un Ministru kabineta 03.07.2001. noteikumu Nr. 297 „Noteikumi par regulējamiem sabiedrisko pakalpojumu veidiem” 5. punktam sašķidrinātās gāzes apgādes jomā valsts regulē 1) realizācijai paredzētās sašķidrinātās gāzes uzglabāšanu un iepildīšanu tvertnēs, cisternās vai balonos; 2) sašķidrinātās gāzes sadali (vairumtirdzniecību) un 3) sašķidrinātās gāzes realizāciju jebkurā pildījumā. Licences minētajiem darbības veidiem saskaņā ar Ministru kabineta 03.07.2001. noteikumiem Nr. 299 „Sabiedrisko pakalpojumu licencēšanas noteikumi” izsniedz Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk - SPRK). SPRK arī uzrauga licenču nosacījumu izpildi un apkopo informāciju, ko iesniedz sadzīves sašķidrinātās naftas gāzes tirgus dalībnieki. Sadzīves sašķidrinātā naftas gāze tiek realizēta, ievērojot Energoapgādes regulēšanas komisijas apstiprinātos maksimālos tarifus tirgus dalībniekiem gāzes realizācijai dažāda tilpuma balonos, no autocisternām un konteinercesternām, kā arī lietotājiem, kuri gāzi saņem no pazemes un virszemes grupu iekārtām. SPRK licences sadzīves sašķidrinātās naftas gāzes vairumtirdzniecībai ir saņēmušas vairāk kā 30 uzņēmēj sabiedrības, mazumtirdzniecībai – vairāk kā 50 uzņēmēj sabiedrības.

14. Saskaņā ar SPRK sniegto informāciju (30.07.2003. Nr. 1-2.81/2145) sadzīves sašķidrinātās naftas gāzes realizācijas apjoms pēdējos trīs gados ir ap 25 tūkstošiem tonnu gadā. Gāzes uzglabāšanā, iepildīšanā un sadalē LPG tirgus

daļa ir ap (**) %, Massonyx tirgus daļa – ap (**) %, Massory tirgus daļa – ap (**) %. Kā lielākos konkurentus SPRK min SIA „PRO GĀZE” ar tirgus daļu (**) % un SIA „INTER GAZ” ar tirgus daļu (**) %. Sadzīves sašķidrinātās naftas gāzes realizācijā LPG, Massonyx un Massory tirgus daļas ir mazākas, jo šie uzņēmumi piegādā savus iepildītos balonus arī mazajiem gāzes balonu realizētājiem. Pārējo lielāko uzņēmumu tirgus daļa nepārsniedz 2-3%.

15. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto un papildus iegūto informāciju (Centrālās statistikas pārvaldes 19.09.2003. Nr. 71-12-421, SIA „AGA SIA” 04.09.2003. Nr. 126) sadzīves sašķidrinātās naftas gāzes importu pēdējo trīs gadu laikā raksturo 4. tabulā redzami skaitļi.

Uzņēmējiesabiedrības	2000. gads		2001. gads		2002. gads	
	Apjoms, t	% %	Apjoms, t	% %	Apjoms, t	% %
SIA „Latvijas propāna gāze”	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „Massonyx Ltd.”	-	-	-	-	-	-
SIA „Massory Ltd.”	-	-	-	-	-	-
Kopā	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „INTER GAZ”	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „AKSION”	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „AGA SIA”	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
SIA „Lukoil Serviss”	-	-	-	-	(**)	(**)
SIA „PRO GĀZE”	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)	(**)
Kopā Latvijā	26988,5*	100	26460,7*	100	22902,5*	30345**

*CSP sniegtā informācija

**Tabulā iekļauto uzņēmējiesabiedrību uzrādītais kopējais importa apjoms

4. tabula

No tabulas redzams, ka LPG tirgus daļa sadzīves sašķidrinātās naftas gāzes importā ir ap (**)% . Apvienošanās rezultātā šī daļa nepalielināsies, jo ne Massonyx, ne Massory ar sadzīves sašķidrinātās naftas gāzes importu nenodarbojas.

16. Sašķidrinātās naftas gāzes realizācijas tirgus raksturo 5., 6., 7. un 8. tabula

Sadzīves sašķidrinātās naftas gāzes vairumtirdzniecības tirgus:

Uzņēmējiesabiedrības	2000. gads	2001. gads	2002. gads
	Apjoms, t	Apjoms, t	Apjoms, t
SIA „Latvijas propāna gāze”	(**)	(**)	(**)
SIA „Massonyx Ltd.”	(**)	(**)	(**)
SIA „Massory Ltd.”	-	-	-
Kopā	(**)	(**)	(**)
SIA „AKSION”	(**)	(**)	(**)
SIA „Lukoil Serviss”	-	-	(**)

5. tabula

Sadzīves sašķidrinātās naftas gāzes mazumtirdzniecības tirgus rūpnieciskajiem patērētājiem un patērētājiem no virszemes un pazemes grupu iekārtām:

Uzņēmēj sabiedrības	2000. gads	2001. gads	2002. gads
	Apjoms, t	Apjoms, t	Apjoms, t
SIA „Latvijas propāna gāze”	(**)	(**)	(**)
SIA „Massonyx Ltd.”	-	-	-
SIA „Massory Ltd.”	-	-	(**)
Kopā	(**)	(**)	(**)
SIA „AKSION”	(**)	(**)	(**)

6. tabula

Sadzīves sašķidrinātās naftas gāzes vairumtirdzniecības tirgus balonos:

Uzņēmēj sabiedrības	2000. gads	2001. gads	2002. gads
	Apjoms, t	Apjoms, t	Apjoms, t
SIA „Latvijas propāna gāze”	(**)	(**)	(**)
SIA „Massonyx Ltd.”	-	(**)	(**)
SIA „Massory Ltd.”	-	(**)	(**)
Kopā	(**)	(**)	(**)
SIA „INTER GAZ”	(**)	(**)	(**)
SIA „PRO GĀZE”	(**)	(**)	(**)

7. tabula

Sadzīves sašķidrinātās naftas gāzes mazumtirdzniecības tirgus balonos:

Uzņēmēj sabiedrības	2000. gads	2001. gads	2002. gads
	Apjoms, t	Apjoms, t	Apjoms, t
SIA „Latvijas propāna gāze”	(**)	(**)	(**)
SIA „Massonyx Ltd.”	-	(**)	(**)
SIA „Massory Ltd.”	-	-	-
Kopā	(**)	(**)	(**)
SIA „INTER GAZ”	(**)	(**)	(**)
SIA „AKSION”	(**)	(**)	(**)
SIA „RusLatNafta”	-	-	(**)
SIA „AGA SIA”	(**)	(**)	(**)
SIA „ELME MESSER L”	-	(**)	(**)

8. tabula

Konkurences padomes rīcībā nav apkopotie dati pa Latviju 5. līdz 8. tabulu griezumā, bet ir to uzņēmēj sabiedrību sniegtie dati, kuras Ziņojumā un SPRK informācijā norādītas kā lielākās sašķidrinātās naftas gāzes tirgū. Tādēļ zināmu priekšstatu par tirgu tie sniedz. Relatīvi lielu tirgus daļu sadzīves sašķidrinātās naftas gāzes vairumtirdzniecības tirgū ieņem LPG kopā ar Massonyx (skat. 5. tabulu), kas saistīts ar LPG vadošo vietu gāzes importā.

Sadzīves sašķidrinātās naftas gāzes mazumtirdzniecībā rūpnieciskajiem patērētājiem un patērētājiem no pazemes un virszemes grupu iekārtām (skat. 6. tabulu) LPG ir faktiski vienīgais tirgus dalībnieks ar absolūti dominējošiem gāzes realizācijas apjomiem.

Sadzīves sašķidrinātās naftas gāzes sadale no pazemes un virszemes grupu iekārtām

17. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju LPG ir vēsturiski izveidojies faktiski vienīgais tirgus dalībnieks, kas nodrošina patērētājus ar sadzīves sašķidrināto naftas gāzi no pazemes un virszemes grupu iekārtām (skat. 6. tabulu) atbilstoši Ministru kabineta 20.01.1998. noteikumiem Nr. 23 „Gāzes piegādes un lietošanas noteikumi”. LPG rīcībā ir informācija (09.09.2003. Nr. 01-8/718), ka vēl tikai SIA „LatGāze” realizē sašķidrināto naftas gāzi mazumtirdzniecībā no pazemes grupu iekārtām atsevišķām daudzdzīvokļu mājām Rēzeknes pilsētā. LPG apkalpo aptuveni 70 000 patērētāju. LPG pieder pazemes cisternu grupas kopumā vairāk kā 600, kas savienotas ar daudzdzīvokļu mājās esošajiem māju īpašniekiem piederošajiem iekšvadiem.

LSNGA (09.09.2003. Nr. 09/03) atzīmē, ka „dzīvojamo māju iekšējie gāzes apgādes vadi ir mājas īpašnieku īpašums un likumdošana neaizliedz citiem gāzes piegādātājiem vienoties ar mājas iedzīvotājiem un pievienot pie tīkla arī savu tvertni. Būtiskākā barjera (..) ir samērā augstās izmaksas jaunu apgādes grupu izveidošanai”.

LPG šādā veidā realizētās gāzes apjoms svārstās no 4,5 līdz 6 tūkstošiem tonnu gadā un tam ir tendence samazināties, jo patērētāji bieži izvēlas dabas gāzi, kas ir ievērojami lētāka. Bez tam sašķidrinātās naftas gāzes izmantošanu no grupu iekārtām var viegli aizvietot ar tās pašas gāzes izmantošanu balonos. Ziņojuma autori prognozē, ka jau 2004. gadā un arī turpmākajos gados gāzes pārdošanas apjomi no grupu iekārtām samazināsies par apmēram 0,5 tūkstošiem tonnu gadā. Ņemot vērā minēto, Konkurences padome uzskata, ka LPG pašreizējais dominējošais stāvoklis šajā tirgus segmentā dažādu apstākļu dēļ laika gaitā vājināsies un apvienošanās šo procesu neietekmēs.

Apvienošanās seku izvērtējums

18. Kā izriet no Ziņojumā ietvertās informācijas, apvienošanās galvenais mērķis ir LPG īpašumā esošās Rīgas Eksporta gāzes uzpildes stacijas (turpmāk – REGUS) – mūsdienīga termināla – pārņemšana un tā potenciāla pilnīgāka izmantošana. Pašlaik tā tiek izmantota neefektīvi vai ne savam mērķim – sašķidrinātās gāzes pārkraušanai, bet gan kā LPG galvenā gāzes glabāšanas vieta. SIA „PRO GĀZE” uzskata, ka apvienošanās „negatīvi ietekmēs Latvijas sašķidrinātās naftas gāzes tirgu, jo SIA „Massonyx LTD” rīcībā nonāks lielākā naftas gāzes krātuve Baltijā, tas rada iespēju iepirkt gāzi vasaras periodā par

viszemākajām DAF cenām (cena uz Latvijas Republikas robežas) un to uzkrāt vai, ja Krievijas DAF cenas ir augstas, izmantojot gāzes krātuves ostā, veikt iepirkšanu Norvēģijā u.c.”

REGUS atrodas Rīgas Brīvostas teritorijā, tajā ir tvertnes ar tilpumu virs 9 tūkstošiem kubikmetru gāzes glabāšanai un tā ir aprīkota tankkuģu uzpildei un izkraušanai. Ziņojuma autori paredz REGUS izveidot kā atsevišķu ekonomisku un juridisku vienību, lai tā varētu saņemt muitas noliktavas statusu atbilstoši Rīgas Brīvostas likumam. Sākot jau ar 2003. gada beigām paredzēts atjaunot regulāru sašķidrinātās gāzes pārkraušanu, sasniedzot līdz 100 tūkstošiem tonnu apjomu gadā. Tas veicinās lētākas sašķidrinātās gāzes importu, piemēram, ar tankkuģiem no Norvēģijas. Līdzīga termināla būvniecību var realizēt jebkura cita uzņēmēj sabiedrība, administratīvu barjeru tam nav, bet izmaksas ir apmēram 3-4 miljoni latu. Ņemot vērā minēto, Konkurences padome uzskata, ka attiecībā uz sašķidrinātās gāzes termināla izmantošanas iespējām apvienošanās vērtējama kā tirgus attīstību veicinošs darījums.

19. Konkurences padome uzskata, ka akcīzes sašķidrinātās naftas gāzes vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības tirgos apvienošanās neizraisīs negatīvas sekas, jo LPG, Massonyx un Massory kopējā tirgus daļa nesasniedz 40% un blakus ar minētajām uzņēmēj sabiedrībām tirgū darbojas vairākas citas ar pietiekami lielām tirgus daļām. Kaut arī LPG ir lielākais akcīzes sašķidrinātās gāzes importētājs un tā tirgus daļa kopā ar Massonyx ir ap (**) %, importa tirgus ir atvērts jauniem tirgus dalībniekiem un Konkurences padome uzskata, ka apvienotajam tirgus dalībniekam nebūs iespējas izmantot savu tirgus daļu dominējošā stāvokļa radīšanai vai nostiprināšanai.

20. Ievērojamu tirgus daļu LPG ieņem sadzīves naftas gāzes mazumtirdzniecībā balonos. Tai pašā laikā šai tirgū darbojas ap 50 uzņēmēj sabiedrību. Ienākšana tirgū nav apgrūtināta ne ar administratīvajām barjerām – jāsaņem SPRK licence bez īpašām iepriekšējām tehniskām prasībām uzņēmēj sabiedrībai, - ne augstiem kapitāla ieguldījumiem – piemēram, pieprasītākie 50 l gāzes baloni ir patērētāju, nevis piegādātāju īpašums, tādēļ uzsākot vai paplašinot darbību tirgū, nepieciešams nodrošināt tikai vajadzīgo balonu apmaiņas fondu. Ņemot vērā, ka tirgus ir atvērts un augšupējā – balonu vairumtirdzniecības tirgū darbojas vairākas uzņēmēj sabiedrības ar līdzīgām tirgus daļām, Konkurences padome uzskata, ka sadzīves naftas gāzes mazumtirdzniecības tirgū balonos ne LPG pašlaik, ne apvienotajam tirgus dalībniekam nebūs iespēju izmantot savu tirgus daļu dominējošā stāvokļa radīšanai vai nostiprināšanai.

21. Savu viedokli par apvienošanos sniedza SPRK, LSNGA un vairāki tirgus dalībnieki. SPRK uzskata, ka sašķidrinātās naftas gāzes tirgū pastāv salīdzinoši liela konkurence, jo uzņēmumi ar nelielu tirgus daļas īpatsvaru

piemēro dempinga cenas. Komisija uzskata, ka apvienošanās ir atbalstāma, jo veicinās tirgus sakārtošanu.

LSNGA uzskata (09.09.2003. Nr. 09/03), ka Latvijas sašķidrinātās gāzes tirgū, ievērojot samērā nelielu sašķidrinātās gāzes izplatību salīdzinājumā ar Eiropas valstīm, piemēram, individuālo dzīvojamo māju apkurē, vēl joprojām pastāv iespēja arī jaunām kompānijām iekļūt tirgū efektīvā mērogā. Latvijas tirgū šobrīd ir vairāk kā piecdesmit kompāniju, kas nodarbojas ar sašķidrinātās naftas gāzes apgādi. SIA „Latvijas propāna gāze” tirgus daļa pēc sašķidrinātās gāzes tirgus atvēršanas pēdējo desmit gadu laikā, tirgū ienākot arvien jauniem tirgus dalībniekiem, ir sarukusi un šobrīd tā veido aptuveni pusi no kopējā tirgus. LSNGA atzīmē, ka arvien lielāku ietekmi Latvijas tirgū iegūst Igaunijas un Lietuvas gāzes tirgotāju kompānijas, kaut arī šobrīd vēl nevar runāt par kopēju Baltijas valstu sašķidrinātās gāzes tirgu. Ievērojot minēto, asociācija uzskata, „ka ne SIA „Massonyx Ltd.”, ne SIA „Latvijas propāna gāze” rīcībā nav instrumentu, kas ļautu ierobežot konkurentu iespējas saglabāt vai palielināt savas tirgus daļas, kā arī attīstīt darbību jaunos sašķidrinātās gāzes apgādes tirgos”.

Vairums tirgus dalībnieku uzskata, ka apvienošanās neietekmēs ne to tālāko uzņēmējdarbību, ne tirgu kopumā. SIA „AGA SIA” īpaši atzīmē sadzīves sašķidrinātās naftas gāzes vairumtirdzniecības tirgu balonos, norādot, ka, ja apvienotā tirgus dalībnieka „dominējošais stāvoklis netiks izmantots ļaunprātīgi, apvienošanās tirgus situāciju būtiski nemainīs”.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 2. pantu, 3. pantu, 6. panta pirmās daļas 3. punktu, 8. panta pirmās daļas 3. punktu, 15. panta pirmās daļas 3. punktu un 16. pantu, kā arī Ministru kabineta 20.01.2003. noteikumiem Nr. 22 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos”, Konkurences padome

nolēma:

Atļaut apvienošanos, ko paredzēts realizēt, SIA „Massonyx Ltd.” iegādājoties 100% a/s „Latvijas gāze” piederošo SIA „Latvijas propāna gāze” kapitāla daļu.

Konkurences padomes lēmums ir pārsūdzams Rīgas Centra rajona tiesā viena mēneša laikā saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu, LR Civilprocesa likuma Pārejas noteikumu 1. punktu un Civilt kodeksa 24.-A nodaļu.

Priekšsēdētājs

P.Vilks